

E. A. Poe — A. Sovrè | Krokar

Ko sem nekdam v pusti noči, truden ves in ves v nemoči
nad berilom čudočudnim zgód pozabljenih sedèč,
se dokimal tik do spanja, čuj, na vratih šum tapkanja,
nekaj rahlo trka nanja, trka, v izbo si želèč.
»Kak obisk,« mrmraje dejem, »trka, v izbo si želèč,
to samo in prav nič več.«

O še zdaj vem, kdaj bilo je: mrzli gruden bril ostró je,
vsak ogorek risal v tlo je bled odsev, medló mrlèč;
čakal sem nestrpno zóre, v bukvah nič našel opore
grenki bôli zbog Lenóre, po zgubljeni koprnèč,
devi žarni, ki ime ji angeli dajó slavèč,
t u imena nima več.

Slednji zgib zaves bagrenih, motni šum gubá svilenih
s srepim srhom me oblije, strah neznanski mi budèč;
da utrip srca udavim, venomer sam sebi pravim:
»Kak popoten človek, stavim, prosi vstôpa, luč vidèč,
zakasnel popotnik, jeli, prosi vstopa, luč vidèč,
to je, dà, in prav nič več.«

Zdajci me pogum prešine, zadnji me pomislek mine:
»Ste gospod? gospa? kar koli, oprostite!« dém prosèč;
»malce sem zadremal, ka-li, in tak rahlo ste tapkali
in tak tiho ste klicali, v dom stopiti moj mislèč,
da ne vem, li prav sem slišal.« V šir odprem, naprej vabèč:
kaj pa to? Temà, nič več.

V dno temè strmi oko mi, plah stojim, v osuplem dvomi
sanjam sanje, takih nikdo ni še sanjal, kdaj živèč;
toda molk le ne prestane, nič v tišini se ne zgane,
ena zgolj beseda kane, na Lenoro se glasèč:
sam šepnil ime sem ljubo, vrne ga odmev brnèč,
to samo in prav nič več.

Brž zaprem za sabo duri; še mi groza v duši buri,
ko zaslišim glas na novo, le močnejše zdaj donèč.
»Mreža v oknu pošklepeva!« se na mah mi razodeva,
»daj, poglej!« mi duh velewa, temni uganki v sléd hitèč;
stoj, srce, mi za trenutek, temni uganki v sled hitèč,
veter je in prav nič več.

Škrtne óknica v tečaju, tu v plahútavem letaju
prišumi zastaven krokar, davnih dni glasnik sivèč;
ni mu mar, da me pozdravi, še za tren se ne ustavi,
buhne mi bahàt ob glavi, prav do sobnih vrat vršèč,
tamkaj na Paládin kipec, prav nad vrati mi stojèč,
moško sede, pa nič več.

Črni tič me kratkočasi, žalost moja v smeh prekvasi,
resen, strog, z napeto štulo, kar slovesno se držèč:
»Res, da so ob šop te deli, a srca ti niso vzeli,
vran moj stari, mračno smeli, od bregov noči blodèč;
daj, povej mi svoj priimek, v kraju nočnih sen slovèč!«
Grakne krokar: »Nik-dar-več.«

Čudim se trlépni ptici, gladki njeni govorici,
dasi je odgovor jalov, brez soli tjavdan grčèč:
saj le-to je vsem vedèče, nikdo živ imel ni sreče,
da bi videl, kak se kreče tič nad vrati kdaj čepèč,
tič in sploh žival na kipu, prav nad vrati kdaj čemèč,
ki mu ime je Nikdarveč.

Ali ko da vso je vedo v eno sámó zlil besedo,
njo sámó je vran izrekel, sam na mirnem kipu ždèč;
niti zloga dlje ne grkne, niti s percem ti ne brkne,
le ko mi z jezika zdrkne: »Ni drugov že davno več,
jutri zapusti še ta me, kot je up moj davno prèč,«
tič tu grakne: »Nikdar več!«

Ta prikladni vpàd v tišino preseneti me z bistrino:
»Rèk le-ta brez dvoma vse je, kar pozna in more izrèč;
gospodarju ga ukràl je, ki v nemilo srečo pàl je,
pa ga udar za udarom gnal je, da zdaj poje spev tožèč,
da je upov grobna pesem mu našlà pripev ječèč
v tožbi: »Nikdar — nikdar več!«

A čeprav se duh ustavlja, vran še zmeraj v smeh me spravlja:
k vratom sunem stol blazinast, prav pod tiča, kip hotèč,
v mehki žamet potopim se, domišljiji prepustim se,
v misel z mislijo lovim se, kaj ta tič, mrkó molčèč,
to pošastno, rodo zdelo, ta trlép, sto let živèč,
méni s krokom: »Nikdar več.«

Tu sedim ujet v uganko, brez glasu razpletam zanko,
vranje oči v srce goré mi, vroče kakor ogenj žgèč.
To in drugo v stólu sanjam, vznak glavó lagodno sklanjam,
v žametni povlak naslanjam, nanj zre soj lučí žarèč:
o, v to víšnjevo blazino, ki jo boža soj blestèč,
o n a ne bo sedla več!

Zdajci v zrak vse težji hlidne vonj kadilnice nevidne,
ki jo serafi vihtijo, stopajoč na tlak zvenèč.
»Bedni!« kriknem, »Bog tvoj dál je, čas po angelih poslal je,
čas, čarovno bil za zdravje, pozabljenja lék blažèč:
pij, zapij v tem blagem pitju njen spomin, denès bolèč!«
Grakne krokar: »Nikdar več!«

»Prêrok,« dejem, »zlo te vodi, vendar prerok, tič al zlodi,
naj skušnjavec te poslal je, naj prignal vihar bučèč:
ti, ki drzno vdilj samuješ, pušči učaran gospoduješ,
v krajih groze le domuješ — reci, prosim te rotèč:
jè, jè balzam v Gileádu? Reci, prosim te rotèč!«
Grakne krokar: »Ni ga več!«

»Prerok,« dejem, »zlo te vodi, vendar prerok, tič al zlodi,
na neba obok, na Bóga, ki mu služiva častèč,
reci duši mi, ko zdvaja, bom li kdaj v daljinah raja
njo objel, ki se sprevaža, v družbi angelov hodèč,
njo, ki jo Lenoro žarno angeli zovó slaveč?«
Grakne krokar: »Nikdar več!«

»Za ločitev, tič al zlodi, nama rek tvoj geslo bodi,
vrni v nočnih senc vihar se!« planem s krikom v srd besnèč;
da ni perca ne pustiš mi, v znak laží, ki z njo pretiš mi,
da samote ne budiš mi! Zgini s kipa, v mrak bežèč,
kljun mi iz srca izderi, zgubi se mi, v mrak bežèč!«
Grakne krokar: »Nikdar več!«

Resda vran ne odleti mi, vdilj sedi mi, vdilj sedi mi
na Paláde bledem kipu, vrh preklade tiho ždèč:
medli blesk v očeh oznanja zlobo demona, ki sanja,
senco mu na pòd poganja luč nad njim, živó plamtèč;
in zdaj duša se iz sence, ki leži na tleh trepèč,
mi ne dvigne nikdar več.